

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שנים עשר

היכל
שלישי

מאמרי

**מהרה ישמע,
כי על כל כבוד חופה,
כיצד מרקדיז
תקסייז**

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

**MAAMARIM
MEHEIRA YISHAMA,
KI AL KOL KVOD CHUPPA,
KITZAD MERAKDIN — 5567**

Published and Copyrighted by
“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y. 11213
Tel. (646) 770-3589 • kehotp@gmail.com

Printed in U.S.A.

5784 • 2023

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"ד כסלו, יום נישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע, וחג הגאולה י"ט כסלו, יום גאולת כ"ק אדמו"ר הזקן ממאסרו (בשנת תקנ"ט),

הננו מוציאים לאור קונטרס הכולל ארבעה מאמרים מכ"ק אדמו"ר הזקן, שאמנם בחודש סיון תקס"ז.

הקונטרס כולל בתוכו המאמרים:

(א) ד"ה מהרה ישמע – ליל שבת פ' נשא.

(ב) ד"ה כי על כל כבוד חופה – ש"פ נשא.

(ג) ד"ה כיצד מרקדין – יום ב' פ' בהעלותך.

(ד) ביאור כי על כל כבוד חופה – יום ג' פ' בהעלותך.

מאמרים אלו נאמרו בקשר עם חתונת נכדתו, הרבנית שרה, בת כ"ק אדהאמ"צ, עם ר' אליעזר נכד הרה"ק ר' לוי"צ מבארדיטשוב, בעיר זלאבין, ונדפסים כעת – בפעם הראשונה – הנחות מגוכתי"ק* הרה"צ ר' משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן.

לחביבותא דמילתא נדפס בראש הקונטרס – פאקסימיליא מגוכתי"ק.

לתועלת הלומדים והמעיינים חולקו המאמרים לקטעים וניתוספו הערות ומראי מקומות בשולי הגליון.

הקונטרס נערך ע"י הת' דוד ב"ר אברהם.

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מערכת „אוצר החסידים”

ימות המשיח,

י"ד כסלו ה'תשפ"ד,

תשעים וחמש שנים לחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח

ברוקלין, נ.י.

מהרה הי' ישמע ה' אלקינו בערי יהודה כו' קול חתן וקול כלה וגו'.² וחותם בברכה משמח חתן עם הכלה ומתחלה בברכת אשר יצר כו' נאמ' משמח חתן וכלה. וצ"ל הכונה בשינוי הברכו' וגם הענין דקול חתן וקול כלה כו'. והיינו כי מ"ש חתן וכלה קאי על זמן הזה בזמן הגלות.³ ומ"ש עם הכלה קאי על לע"ל כשיבא גואלינו ב"ב.⁴

והענין הוא דהנה הקב"ה נק' בחי' חתן⁵ מלשון חות דרגא⁶ המשפילי לראות בשמים ובארץ⁷. וכנ"י נק' בחי' כלה⁸ מלשון כלתה נפשי וכמ"ש¹⁰ למען יזמרך כבוד ולא ידום אלקי' אל דמי לך¹¹ דהיינו מדת מל' ית'¹² מלכות כל עולמי¹³ דבי"ע שרש כנ"י היא תמיד בבחי' צמאון ותשוקה למעלה. אל אישה

אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ע' תרב ואילך. ע' תרכה ואילך. סה"מ תרל"ד ע' כד ואילך. תרנ"ט ע' רז ואילך.

(2) נוסח ברכת נשואין (כתובות ה, א) – ע"פ ירמ"ג לג, יי"א.

(3) ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) לקו"ת צו ט, סע"א. שה"ש מח, ב. סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תשמו.

(4) = במהרה בימינו.

(5) ראה לקו"ת ברכה צד, א. שה"ש ו, ג. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' תתנו. דרושי חתונה ח"א ע' יח ואילך. ועוד.

(6) ראה יבמות סג, א.

(7) תהלים קיג, ו.

(8) ראה (בנוסף להנסמן בהע' 5) דב"ר פ"ב, לז. זח"ג ג, סע"ב.

(9) תהלים פד, ג. וראה לקו"ת במדבר ה, ב. שה"ש א, א. ת, ג. יב, א. כט, ג. ועוד.

(10) שם ל, יג.

(11) שם פג, ב.

(12) ראה זח"ג קצו, א. רנה, א. רצ, ב. פרדס שער טעם האצילות (ש"ב) פ"ב. שעה"כ (שכ"ג) פ"א (מערכת כל כלה). לקו"ת בהעלותך לד, א. ביאה"ז לאדהאמ"צ חיי"ש יג, ב. בשלח מא, א. במדבר פז, א ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' רלז. וש"נ.

(13) תהלים קמה, יג.

(1) הנחת ר' משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן למאמר ד"ה „מהרה ישמע" שאמר כ"ק אדמו"ר הזקן לביל ש"פ נשא תקס"ז (בקשר עם חתונת נכדתו, הרבנית שרה, בת כ"ק אדהאמ"צ, עם ר' אליעזר נכד הרה"ק ר' לוי"צ מבראדיטשוב (בן בנו ר' מאיר), בעיר זלאבין*). נמצא בספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בכת"ק מס' 1066 עט, ב.

הנחת כ"ק אדהאמ"צ למאמר נדפסה בסדור (עם דא"ח) קלח, ב (עם הגהות וכו' באוה"ת סידור ס"ע רכב ואילך). הנחת המהרי"ל, אחי אדה"ז, נדפסה בתו"א ויגש מד, ד ואילך, ונדפסה (בשינויים) גם בס' עבודת הלוי (להר"א הלוי מסטראשעלע) לקוטים פו, א-ב. הביאור למאמר זה (ולד"ה כי על כל כבוד חופה) נדפס לקמן ע' טז ואילך.

לכללות המאמר ראה ד"ה אשר ברא במאמרי

* ראה מגדל ענ' ע' קסה מכת"י ישן „בהיות רבינו על החתונה (בבא"ד) [צ"ל בזלאבין] הי' בלילה דרוש מהרה ישמע שבסדור, ולמחר בבקר הי' דרוש נשא הראשון שבלקו"ת, וביום א' הי' דרוש כיצד מרקדין, והי' הסיום צדיק הי' בכל דרכיו וסיים הקב"ה צדיק למעלה ור' לוי"צ בארדיטשאווער צדיק למטה (וראה בית רבי ח"א סג, ב).

תשוקתה¹⁴ וכלתה נפשה כו' לקבל השפע ממנו ית' וקב"ה נק' בש' חתן המשפילי אליה להשפיע לה השפע ולהתייחד עמה כנודע. והנה עתה בזה"ז אין היחוד שלם בתכלי' השלימות עדיין עד ביאת הגואל ב"ב; והיינו שעתה הוא רק בחי' ארוסין. ולע"ל יהי' בחי' נשואין¹⁵. וכדרש רז"ל ע"פ¹⁶ צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זו מתן תורה וביום שמחת לבו זו בנין בהמ"ק וכן ארז"ל ע"פ¹⁷ תורה צוה לנו משה מורשה א"ת מורשה אלא מאורסה שהתורה נק' עתה בחי' ארוסה מפני שהי' רק בחי' ארוסין במתן תורה ולע"ל יהי' הנשואין וכמארז"ל¹⁸ האשה נקנית בג' דרכי' בכסף ובשטר ובביאה והביאה יה' לע"ל¹⁹.

והנה²⁰ ההפרש בין בחי' ארוסין לבחינת נשואין הוא שבחי' ארוסין הוא רק המשכת בחי' אור מקיף על הכלה דכיון שפירש טליתו עליה אינו יכול לבגוד בה כמארז"ל ע"פ²¹ בבגדו בה כו' וגם הטבעת שמקדשה הוא עגול²² כענין המקיף שמקיף בהשואה א' לכל צד כעגול זה שמבלי שימצא בו ראש וסוף כנודע. והיינו שא"א עתה בזמן הגלות להיות נמשכה פנימי' השפע עליונה של הדכר החתן זה קב"ה להכלה מדת מל' ית' בבחי' גלוי ממש בתורה ממש בבחי' התלבשות ממש בבחי' א"פ²³ זולתי הארה חצונית ממנה לבד ואף גם זאת בבחי' מקיף עליה מלמעלה והיינו בחי' ארוסין כנראה שטעמי התורה לא נתגלו עתה²⁴, כי לית מחשבה תפיסא כלל²⁵ מפני מה זה כשר וזה פסול כו' רק הנגלות לנו²⁶ בפשטי

שלה' שער האותיות (קב, א). תו"א מג"א קכ, ד. לקו"ת דרושים לשמ"ע צא, א. סה"מ תקס"ב ח"ב ע' של ואילך. תקס"ח ח"א ע' רלא. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' ריט. אוה"ת תצא (ב) ע' תתרכז. תבוא (ב) ע' תתרכסד. תתשא. ברכה (ד) ע' א'תתמה ואילך. לקו"ש חט"ו ע' 337 ואילך. ועוד.

(23) = אור פנימי.

(24) ראה פסחים קיט, א. סנהדרין כא, ב. תוספתא סוף קידושין. תקו"ז ת"ע (קל, ב). אגה"ק סי"ט (קכח, א). אוה"ת וארא (ז) ע' ב'תקנח ואילך. ב'תקעה. אג"ק כ"ק אדמור' שליט"א מלך המשיח ח"ג ע' קצ ואילך. ד"ה ת"ר מצות נ"ח תשל"ח ס"ד (סה"מ מלוקט ח"ב ע' כ). וראה הנסמן בסמוך.

(25) תקו"ז בהקדמה (פתח אליהו) יז, א.

(26) נצבים כט, כח.

(14) ע"פ בראשית ג, טז.
 (15) ראה שמור' ספט"ו. לקו"ת ברכה צג,
 סע"ד ואילך. צה, סע"א ואילך. סה"מ תקס"ב
 ח"א ס"ע קכד. ואילך מאמרי אדהאמ"צ במדבר
 ח"א ס"ע פג ואילך. ובכ"מ.
 (16) שה"ש ג, יא. תענית כו, ב (במשנה).
 (17) ברכה לג, ד. ברכות נז, א. פסחים מט,

ב.

(18) ריש מס' קידושין.
 (19) ראה בהנסמן לעיל הע' 15.
 (20) בהבא לקמן ראה לקו"ת ברכה שם.
 (21) משפטים כא, ח. קידושין יח, סע"א
 ואילך. בכורות לד, א.
 (22) ראה רמ"א אבהע"ז רסכ"ז (ושם: "ויש
 להם טעם בתיקוני הזוהר"). סל"א ס"ב. תקו"ז
 ת"ה (יט, א). ת"י (כה, ב). פע"ח שער התפילין
 פ"י. שער הכוונות ענין התפילין דרוש ה.

התורה אין זה פנימי הכונה רק ע"ד הדרש בהעלם והסתר הסוד ה' המלוּבש בהן אשר הנסתר/ו' לה' אלקינו²⁶ ולא יגלה סודו כ"א לע"ל תנתן התורה מחדש²⁷ היינו טעמי תורה יתגלו בבחי' גלוי כמו שנתנה גפ"ת²⁸ עתה בסיני וכמ"ש רש"י ז"ל ע"פ²⁹ ישקני מנשיקות פיהו ע"ש. ולכן עתה הוא בחי' ארוסין שנק' התורה מאורסה להיותה עלינו בבחי' מקיף לבד. וז"ש קודם כל מצוה אשר קדשנו במצותיו. קדשנו דייקא בבחי' קדושין וארוסין³⁰. וכן במ"ת כתי'³¹ הגבל את ההר וקדשתיו כו' וקדשת את העם³² כו' רק בבחי' קדושין וארוסין לבד. אבל לע"ל יהי' בחי' נשואין דהיינו שיומשך עצמו' הטפה עליונה³³ שבה מלוּבש העונג העליון דפנימי' החכמה של התורה בחי' טעמי התורה בבחי' גלוי בתוך בני' ממש בבחי' א"פ מצד שישראל עלו במחשב"ה³⁴ היינו בפנימי' המחשבה עליונה שנק' בנים למקום³⁵. דכמו שהבן נמשך מעצמו' טפת אב³⁶ שבה עיקר העונג בעת ההזרעה כו' והיא פנימי' החכמה כו' כן ישראל נק' בנים למקום שעלו במחשבה. רק הם ירדו בסתר המדרגה³⁷ ולע"ל שיזדככו ויצרפו אז יתעלו לשרשם ויתענגו על ה' מפנימי' החכמה עצמו' הטפה שיתגלה אז אליהם בבחי' גילוי ההשגה ממש בתוכם ממש בבחי' א"פ ממש וזהו בחי' הנשואין שיהי' לע"ל כמ"ש³⁸ כי בעליך עושיך וגו' ולכן יהי' לע"ל קול חתן וקול כלה שגם להכלה יהי' בחי' קו"ל משא"כ עתה שאין לה קו"ל וכמ"ש³⁹ נאלמתי דומיה וכאל"ם נדמה. והיינו כי הקו"ל הוא בחי' המשכת השפע מהעלם לגלוי כמו הקול הגשמי נמשך מהבל הלב הנעלם בגלוי בפה

לזח"א ד, ב. זח"ב מ, ב. זח"ג רעו, סע"ב (בשם סה"כ וכללי הרח"ו סי' סט). בלקו"ת שה"ש ט, ג (בשם הרמ"ז). יהל אור ע' תלד (בשם הרמ"ז). אוה"ת סדור ע' מו (בשם פע"ח). מח (בשם הע"ח).

(34) ראה ב"ר פ"א, ד. לקו"ת שה"ש יו, ד. יט, ב. ובכ"מ.

(35) אבות פ"ג, מ"ד.

(36) ראה רש"י חולין מה, ב ד"ה שאינו מוליד. ע"ח שער מ"ו ומ"ד (של"ט) ד"ג. תניא פ"ב (ו, ב). אגה"ק סט"ו (קכב, ב). תו"א חיי"ש טז, א. לקו"ת בלק עא, ג. ברכה צו, א. שה"ש ו, ג. ה, ד. לט, ד. סדור (עם דא"ח) יא, סע"ג ואילך. ועוד.

(37) ל' הכתוב – שה"ש ב, יד.

(38) ישע"י נד, ה.

(39) תהלים לט, ג.

(27) ראה ויק"ר פ"ג, ג יל"ש ישע"י רמז תכט. וראה בארוכה סה"ש תנשא"ח ב ע' 566 ואילך.

(28) = גמרא, פרש"י, תוס'.

(29) שה"ש א, ב. וראה אותיות דרע"ק אות ז (נדפס באוצר המדרשים (אייזענשטיין) ח"ב ע' 414). שה"א פח, ב ואילך. סדור (עם דא"ח) רלה, ג. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ס"ע איתעג ואילך. ח"ב ע' תקצ. וש"נ.

(30) ראה תניא פמ"ו (סה, סע"ב ואילך). לקו"ת בחקותי נ, א. במדבר ח, ד. דרושים לשמ"ע צא, א. אוה"ת שלח (ב) ע' תרמד.

(31) יתרו יט, כג.

(32) שם, י בשינוי (ושם: "לך אל העם וקדשתם").

(33) ראה פע"ח שער הק"ש (ש"ח) רפט"ו. שער הכוונות ענין כונת ק"ש דרוש ב. רמ"ז

וכמ"ש במ"א ע"פ הקל קול יעקב כו' ע"ש⁴⁰. והנה עתה מדת מל' היא מקור כנ"י היא בחי' כלה שמקבלת השפע מקב"ה החתן ול"ל מגרמה כלום⁴¹ זולת מה שמקבלת ממנו ית' שהיא למטה ממנו באופן שהיא בחי' מקבל והוא ית' הוא המשפיע לכן עתה אין לה בחי' קו"ל זולת להחתין המשפיע יש לו קול והוא נק' בחי' קול יעקב⁴² שמשפיע השפע למל' והיא מקבלת בלבד ולכן אמרה נאלמתי דומיה. כי עיקר הקבלה הוא השתיקה שזהו תכלי' הביטול רק להיות כלי מוכן לקבלת השפע ולכן ארז"ל⁴³ בקדושין התופסין בשתיקתה שא"צ לומר כלום רק השתיקה היא התפיסה והקבלה. וכן ארז"ל ע"פ⁴⁴ בעמדם תרפינה כנפיהן בעמדם זו תפלה כי אין עמידה אלא תפלה⁴⁵ ש"ע הוא בלחש⁴⁶ בבחי' תכלי' הביטול דממה דקה⁴⁷ וקול לא ישמע⁴⁸. שאז עיקר קבלת השפע כנודע וכמ"ש במ"א.

אכ"ן ⁴⁹ לע"ל כתי"י⁵⁰ אשת חיל עטרת בעלה שתתעלה מדת מל' מקור כנ"י להיות עטרת לבעלה החתן להיות למעלה ממנו למקור שרשה הנעלה ותהי' היא בחי' משפיע להחתן בחי' העטרה ממקורה הנעלה וכמ"ש⁵¹ והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלי' חצים אל הים הקדמוני שתהי' כנ"י בחי' משפיע מלמטה

46 (ראה ברכות לא, א. שו"ע (ואדה"י) סק"א ס"ב. זח"א קלב, א. רי, א. זח"ב קלח, ב. ועוד. וראה תו"א ויחי מה, ג. לקו"ת דרושים לטוכות עט, ג. שמע"צ צ, ד. שה"ש מה, ב ואילך. מז, א. סה"מ תקס"ב שם. ס"ע רפד. תקס"ג ח"א ע' לט. תקס"ד ע' רנו. תקס"ה שם. ועוד.

47 (מלכים א יט, יב.

48 (שמואל א א, יג בשינוי (ושם: „וקולה לא ישמע").

49 (בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) תו"א בראשית ה, סע"ב. לקו"ת צו ת, סע"ד ואילך. י, סע"ג. מאמרי אדה"י על פרשיות התורה ח"א ס"ע מז. נביאים ע' רמט ואילך. סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תשמו. תקס"ה ח"א ע' קלב. תקס"ז ע' רנג. תקס"ח ח"א ע' מד ואילך. ס"ע נא ואילך. ועוד.

50 (משלי יב, ד. ראה ע"ח שער מטי ולא מטי (ש"ז) פ"ד. שער לידת המוחין (שכ"א) פ"ב. לקו"ת שמיני יט, ב. סדור (עם דא"ח) קו, ג. סה"מ תקס"ה ח"ב ע' תשמ ואילך. ועוד. 51 (זכרי' יד, ח.

40 (סדור (עם דא"ח) יט, א (נדפס גם במחזור השלם לר"ה ויוהכ"פ (קה"ת, תשכ"ג ואילך) עם הערות מכ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח). בתוס' הגהות וקיצורים באוה"ת תולדות (ד) תתכד, א. וראה לקו"ת שה"ש טו, סע"א ואילך. לקו"ש ח"ו ע' 108. וש"נ.

41 (ראה זח"א לג, ב. קפא, סע"א. רלג, ב. רמט, ב. זח"ב קמב, א. רטו, א. ריח, ב. ע"ח שער העקודים (ש"ו) פ"ה ופ"ו. שער דרושי נקודות (ש"ח) פ"ד ופ"ה. שער מיעוט הירח (של"ו) רפ"א. מאמרי אדה"י הקצרים ע' שפג ואילך. ועוד.

42 (תולדות כז, כב.

43 (ראה קידושין יב, ב. וראה לקו"ש ח"א ע' 51.

44 (יחזקאל א, כד. כה. ראה או"ת להה"מ (הוצאת קה"ת) סקפ"ז (סא, א). סר"ח (סח, א). ועוד. תו"א יתרו סט, א (בשם הה"מ). מאמרי אדה"י הקצרים ע' ריא. סה"מ תקס"ב ח"א ע' קסג. תקס"ה ח"ב ע' תרלו ועוד.

45 (ברכות ו, ב.

למעלה מצד שתי' היא עטרת בעלה. וכמארוז"ל⁵² עתידים צדיקים שתאמר לפניהם קדוש מצד שיהי' הגלוי למטה יותר משל מעלה עד שיהי' ההשפעה עולה מלמטה מירושלי' למעלה אל הים הקדמוני. אז יהי' לה ג"כ בחי' קו"ל כמו להחתן ואדרבה יותר נעלה שתי' עטרת בעלה ולא תהי' בחי' מקבל ממנו רק בחי' משפיע אליו באופן א' ובאופן א' יהי' הוא בחי' משפיע הרי שיהי' שניהם שוין בקומתן⁵³ וישתמשו בכתר א' כמו שהי' קודם קטרוג הלבנה ולכן נאמר על לע"ל מהרה ישמע קו"ל חתן וקו"ל כלה וחותם משמח חתן עם הכלה שיהי' שניהם שוין בקומתן משא"כ עתה נאמר' משמח חתן וכלה שהכלה מקבלת מן החתן והאשה טפילה לבעלה⁵⁴ וגם זאת שעתה הוא רק בחי' ארוסין ולע"ל יהי' בחי' נשואין והא בהא תלי' כו' וכמשי"ת בע"ה וד"ל.

בגוכי"ק בשוה"ג:

וזהו בחי' ש"ע בקול רם⁵⁵ וד"ל

(52) ב"ב עה, ב (ושם: „שאומרים לפניהן“).

(53) ראה ע"ח שער מיעוט הירח (של"ו)

(54) ראה כלי יקר נח יא, יא.
 (55) ראה לקו"ש (חל"ה) ויגש תשנ"ב. וש"נ.
 פ"א-ב. לקו"ת במדבר ז, ב. מאמרי אדה"ז

כי על כל כבוד חופה²: הנה מדכתי³ כי על כל כבוד חופה משמע שיש כמה מיני כבוד והעולה על כולנה הוא חופה⁴ והיינו שיש ב' מיני כבוד⁵ כי מיעוט רבים שנים⁶. כבוד חתן וכבוד כל"ה ועל כל כבוד וכבוד יש בחי חופה⁷ ששם נכללי⁸ ב' מיני כבוד אלו דחתן וכלה. והענין הוא דהנה כתי⁹ צאינה וראינה בנות ציון כו' בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו ודרשו רז"ל¹⁰ ביום חתונתו זו מ"ת שזהו בחי כבוד דחתן זהו הקב"ה שנק' חתן מלשון חו"ת דרגא¹¹ וכת' במ"ת¹² וירד ה' על הר סיני כו' וכלה נק' כנ"י המקבל השפע ממנו ית' והנה כתי¹³ מלא כל הארץ כבודו ונאמ'¹⁴ ברוך כבוד ה' ממקומו וכמ"ש בקדושה¹⁵ איה מקום כבודו כו' הא כיצד. אלא מלא כה"כ זוהי בחי כבוד תתאה¹⁶ כבוד דכנ"י מדת מל' ית' ומ"ש ברוך כבוד ה' ממקומו זהו כבוד הוי"ה דקב"ה החתן עליון שהוא כבוד עילאה¹⁷. והיינו כי כנ"י מדת מל' דאצי' היא מקור דבי"ע כמ"ש¹⁸ מלכותך מל' כל עולמים המתפשט בתוך כ"ע דבי"ע להחיות בע"ג ותכלי' אלף אלפי רבבון¹⁹ מינים שונים וזהו בחי כבוד נברא²⁰ שהוא מקור דבי"ע ויש כבוד עילאה כבוד נאצל²¹ והיינו בחי הכבוד דסכ"ע שהוא מתפשט בבחי' א"ס בעולם האצי' כו'.

פיה"מ להרמב"ם מנחות ספ"ג. ועוד. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח ח"ד ע' תמה. לקו"ש חכ"א ע' 111 הע' 21. וש"נ.

(5) שה"ש ג, יא

(6) תענית כו, ב (במשנה).

(7) נסמן לעיל ע' ה.

(8) ראה יבמות סג, א.

(9) יתרו יט, יא.

(10) ישע"י ו, ג.

(11) יחזקאל ג, יב.

(12) תפלת מוסף דשבת ויו"ט.

(13) ראה זח"א כה, רע"א. זח"ב קנה, א.

לקו"ת שה"ש ה, סע"ב ואילך. סה"מ תקס"ד

ע' ער. סהמ"צ להצ"צ קעה, א ואילך. וראה

הנסמן בסמוך.

(14) תהלים קמה, יג.

(15) ע"פ דניאל ז, י.

(16) ראה תקו"ז בהקדמה (ה, רע"א. ו, ב).

רמב"ן ויגש מו, א. וראה סה"מ תקס"ד שם.

סהמ"צ להצ"צ שם קעט, א ואילך. מאמרי

אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"א שם. וש"נ.

סה"מ תרס"ג ח"א ע' רי ואילך. ח"ב ע' שיח

ואילך.

(1) הנחת ר' משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן למאמר ד"ה „כי על כל כבוד חופה" שאמר כ"ק אדמו"ר הזקן בש"פ נשא, תקס"ז. נמצא בספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בכת"י מס' 1066 פב, ב ואילך.

הנחת כ"ק אדהאמ"צ למאמר נדפסה בסדור (עם דא"ח) קכה, ד. הנחת המהר"ל למאמר זה (בשינויים והוספות מכ"ק אדמו"ר הצ"צ) נדפס בלקו"ת שה"ש מז, ב.

לכללות המאמר ראה ד"ה מי כמוכה דשנה זו (סה"מ תקס"ז ס"ע רפג ואילך). מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"א ע' א ואילך. ח"ב ע' תרמו ואילך. אה"ת בשלח ע' תקנה ואילך. נ"ך ח"ג ע' א'רד. תרנ"ז ס"ע קמח ואילך.

(2) ישע"י ד, ה.

(3) בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע')

(1) סה"מ תרכ"ט ע' קנג ואילך. תרל"ג ח"א

ע' יב ואילך. פר"ת ס"ע שז ואילך. תרפ"ו ע'

צא ואילך. תרצ"ט ס"ע 249 ואילך.

(4) ראה גירסת שדה יהושע בירושלמי

ריש ברכות. מדרש אגדה (באָבער) ויצא כה,

יא. שמות א, ו. קדושים יט, ג. ספר המקח

והממכר לרב האי גאון עמק השער שער כ.

והנה ידוע שיש ב' דעות שונות כמ"ש¹⁷ כי אל דעות ה' דהיינו הדעה הא' הוא מלמטה למעלה שמה שמשיגים ורואי' בעיני בשר השמים וארץ גשמי' זהו בחי' היש והאין הוא מה שאינו מושג לנו כח הפועל הרוחני שבהנפעלי' המחיה את כולם וז"ש שכל הנבראי' המה מחודשי' מאיין ליש. והדעה השנית הוא מלמעלה למטה והוא העיקר האמיתי שמה שלמעלה במדרגה הוא היש האמיתי והנפעלי' המסתעפי' שלמטה המה האין האמיתי דכלא חשיבי קמיה¹⁸ וכאין ואפס נחשבו. ולכן הכבוד של החתן הוא כדעה זו שמלמעלה למטה כי חתן הוא המשפיע מלמעלה למטה ולכן כל מה שלמעלה במדרגה יותר דלית מחשבה תפיסא ביי'¹⁹ הוא עיקר היש ולכן נק' בש' כבוד' נאצל שאינו מושג שע"ז אומרי'²⁰ ברוך כבוד ה' ממקומו איה מקום כבוד'²¹ (שאצלינו הוא האין המוחלט דלית מחשבה תפיס'). וכבוד הכלה הוא כפי הדעה השנית. והיינו דכאשר מתפשטת להחיות בע"ג הנפרדי' בבחי' יש גמור אז נק' בחי' כבוד' וזהו מכה"כ דוקא. והנה כתי'²⁰ למען יזמרך כבוד ולא ידום. דהיינו שהכבוד דכלה מדת מל' המשפילי בבי"ע להיות לראש לשועלי'²¹ הוא מזמר תמיד בבחי' העלא' מ"ן מלמטה למעלה לעצמו' אור אין סוף בבחי' גבו' ורשפי אש, שזהו בחי' אש העולה מלמטה למעלה²² וכמ"ש²³ צמאה נפשי כו' כלתה נפשי כו'²⁴. והכבוד דהחתן נמשל למים נדמה שיורד ממקום גבוה למקום נמוך²⁵ להשפיע לה מ"ד שלכן נק' חתן מלשון חות דרגא כנ"ל. והנה ידוע זה הכלל²⁶ דכאשר מצטרפי' שני הפכי' דאש ומים להתחבר יחד אזי מוכרח להיות המחבר הגבה למעלה מאד נעלה משניהם. וזהו בחי' חופה' המקיף העליון החופה על החתן וכלה שלמעלה משניהם.

(ש"ג) פ"א. שער דרושי אבי"ע (שמ"ב) פ"ד.
שער השמות (שד"מ) פ"א. פ"ב. שער סדר
אבי"ע (שמ"ז) פ"ד. פ"ו שער מאמרי רו"ל
על אבות שם (בהוצאת ירושלים, תשמ"ח –
ע' עב). ועוד.
22 ראה רמב"ם הלכות יסוה"ת פ"ד, ה"ב.
תניא פ"ט (כד, סע"א ואילך). אגה"ק קיז, א.
ובכ"מ.
23 תהלים מב, ג.
24 שם פד, ג. וראה הנסמן לעיל ע' ה.
25 ראה תענית ז, א. רמב"ם הלכות יסוה"ת
שם. תניא פ"ד (ח, ב). אגה"ק שם. ובכ"מ.
26 ראה ע"ח שער דרושי אבי"ע (שמ"ב)
פ"א. אגה"ק שם. לקו"ת תזריע כג, ג. סדור
(עם דא"ח) שו, ב. מאמרי אדה"ז על פרשיות
התורה ח"ב ע' תרמו. סה"מ תקס"ה ח"ב ע'

17 שמואל-א, ב, ג. ראה תו"א בשלח טו, ב
ואילך. יתרו סח, סע"א ואילך. לקו"ת פ' ראה
כג, ד ואילך. שמע"צ פג, א ואילך. מאמרי
אדה"ז הקצרים ע' שעג ואילך. אתהלך לאזניא
ע' פז ואילך. ס"ע ר ואילך. ע' רסא. כתובים
ח"ב ע' קס ואילך. סדור (עם דא"ח) מד, א
ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' רסב.
וש"נ. המשך תרס"ו ע' רכ ואילך. ועוד
18 ע"פ דניאל ד, לב. וראה חז"א יא, ב.
ר"ח שער היראה (ש"א) פ"א. פ"ב. ועוד.
19 תקו"ז בהקדמה (פתח אליהו) יז, א.
20 תהלים ל, יג.
21 ע"פ אבות פ"ד מט"ו. וראה חז"ב קמז,
סע"ב ואילך. ז"ח מדרש הנעלם שה"ש עא, א.
עבודת הקודש ח"ד, פ"ח. פרדס שער מיעוט
הירח (ש"ח) פ"ב. ע"ח שער סדר אצ"י למהר"ח

אך²⁷ מדקדוק הכתוב דעל כל כבוד חופה משמע שיש ב' חופות חופה לכבוד חתן וחופה לכבוד כלה. והיינו החופה דכבוד כלה הוא בחי' המקיף דהעלא' מ"ן דמל' דאצי' דכתי' למען יזמרך כבוד כו' ומבשרי אחזה²⁸ עד"מ בנפש המשכלת כשיתבונן בגדולת א"ס ב"ה ויסתעף מן ההתבוננו' בחי' אהבה לה' ית' אם האהבה היא בהדרגה בבחי' כלי הלב, לפי ערך הכלי, שתכילנה. זהו נק' האהבה דבכל נפש²⁹ שהאהבה היא מוגבלת בבחי'³⁰ בתוך הכלי של הלב כל חד לפום שיעורא דייליה לפום מה דמשער בליבי³¹. ואם האהבה היא לא לפי ערך כלי הלב שלא תכלינה מצד שהיא אה"ר בלתי מוגבלת זוהי בחי' אהבת מאדך³⁰ שהיא בלי גבול³² דבחי' מא"ד שיוצא מגדר הכלי מצד שא"א לה לתתפס³³ בגדר הכלי מצד רבוי אור האהבה רבה. ואעפ"י כן נק' מאדך דהיינו שגם בזה יש כמה מדרגו' חלוקות כל חד לפום שיעורא דייליה שמי שקצר רוח בינתו וכל הלב קטן מהכיל אזי בנקל להיות התעוררות האהבה בבחי' מא"ד למעלה מגדר הכלי שלו אף שלגבי חבירו בעל רחב הדעת היא עדיין בגדר הכלי. וכמ"כ ערך מול גבוה מעל גבוה³⁴ עד רום המעלות. לכן נק' מאדך ואעפ"י כן כיון שלגבי ערכו הוא למעלה מהכלי אף שלגבי חבירו הוא עדיין בגדר כלי. יש בו כח ויכולת לעורר באתעדל"ת זו אתעדל"ע בחי' המקיף עליון דמל' דאצי' שנק' בחי' חופה דכבוד דמל' דאצי' כי במדה שאדם מודד מודדין³⁵ וכמ"ש במ"א³⁶. ועפ"ז³⁷ יובן בשרשו ענין המקיף דמל' דאצי' שנק' חופ"ה דכבוד כלה שהוא ג"כ מעלה מ"ן מלמטה למעלה ומעורר למעלה המשכת מ"ד דהמקיף של החתן הדכר העליון שנק' חופה דכבוד חת"ן ואז מתחברי' יחד ההתכללו' א' הן הבחי' א"פ מ"ן ומ"ד דחתן וכו'. והן בבחי' א"מ דחתן וכלה וד"ל.

(32) ראה תו"א נח ט, א. תולדות יח, ב. מקץ לט, ג ואילך. לקו"ת שמיני יח, ב. אמור לב, ד. לג, ב. תצא לט, ב ואילך. ובכ"מ.
(33) כ"ה בכת"ק. ואוצ'ל: להתפס.
(34) ל' הכת' – קהלת ה, ז.
(35) סוטה ה, ב (במשנה).
(36) ראה תו"א ויצא כג, ג. מקץ לט, ד. לקו"ת שלח מב, ג. תצא שם. סה"מ תקס"ב ח"א ע' קצה. סהמ"צ להצ"צ קכג, א ואילך. לקו"ש ח"ז ע' 115. ועוד.
(37) ראה ד"ה לכה דודי תשי"ד (סה"מ מלוקט ח"א ע' מג ואילך).

תריב. מאמרי אדהאמ"צ במדבר (ב) ע' תשכו.
(ד) ע' א'ריד. וש"נ. וראה גם הנסמן בסה"מ מלוקט ח"א ע' רצ הע' 21.
(27) בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) לקו"ת שלח מג, א.
(28) איוב יט, כו.
(29) ואתחנן ו, ה. וראה ספר הערכים-חב"ד ערך אהבת ה' בכל לבבך, נפשך ומאדך (ח"א ע' תיז ואילך). וש"נ.
(30) בכת"ק תיבה אחת אינה ברורה.
(31) ראה זח"א קג, ריש ע"ב. קכט, ב. תניא בהקדמה (ד, רע"א).

(בעזרה*)

כיצד מרקדין לפני הכלה, ב"ש או' כלה כמות שהיא וב"ה או' כלה נאה וחסודה ואפי' חגרת ואפי' סומ' ע"ש: הנה³ כלה היא מלשון כלתה נפשי⁴ והיינו כי כנ"י נק' בחי' כלה⁵ ומצד זה נמצא בחי' האהבה המסותרת⁶ בכנ"י שלמטה לכלות נפשם למקורו א"ס ב"ה שזהו ישנו במציאו' ככולן אף בפחותי הערך ההדיוטי' והע"א' רק שהוא בתוכם בבחי' העלם בסוד גלות. וכ"ז נמשך להם ממקורם מדת המל' מקור כנ"י שנק' בש' כלה מצד שאל אישה תשוקתה⁷ בבחי' העלא' מ"ן בגבורו' רשפי' אש כמ"ש⁸ למען יזמרך כבוד ולא ידום כו' אלקים אל דמי לך כו"י.

אך מאחר שניצוץ האלקי זה האהבה טבעי' שנמשכה מכנ"י היא מסותרת בתוכם בבחי' העלם שבבחי' מקיף עליהם (בסוד מארוז"ל¹² אע"ג דאיהו לא חזי כו') איך יהי' הוצאתה ממאסר הגוף מהעלם לגלוי זהו השאלה שכיונו בדרוז"ל כיצד מרקדין לפני הכלה ובוזה יש פלוגתא דב"ש וב"ה ששרשן מב' קוין ימין ושמאל חו"ג¹³ שב"ש ששרשן מקו שמאל או' כלה כמות שהיא פי' שהתחלת העבודה יהי' להיות סור מרע בתכלי' ולהעביר החשך המונע מלראות האור כי עוונותיכם

(4) תהלים פד, ג. וראה הנסמן לעיל ע' ה.

(5) נסמן לעיל ע' ה.

(6) ראה תניא פי"ח (כג, ב). לקו"ת שה"ש ה, ג ואילך (נזכר בלקו"ת הנסמן בהע' 1). ובכ"מ. וראה בארוכה ספר הערכים-חב"ד ערך א אהבת ה' – אהבה המסותרת (ח"א ע' שמח ואילך). וש"נ.

(7) = והעמי ארץ. תי' אלו אינם ברורות בבתי"ק.

(8) ע"פ בראשית ג, טז.

(9) תהלים ל, יג.

(10) שם פג, ב.

(11) תי' זו אינה ברורה בבתי"ק.

(12) מגילה ג, א. סנהדרין צד, א. ראה (בנוסף להנסמן בהע' 4) מאמרי אדה"ז פרישות ח"א ס"ע ששה ואילך. אמרי בינה שער התפילין פ"ל (יט [קא], ג ואילך). אוה"ת שה"ש (א) ע' שכה. המשך תעריב ח"ב ע' אקפב. ד"ה ואתה תצוה תשמ"א ס"ה (סה"מ מלוקט ח"ו ע' קלב). ועוד.

(13) "זוהר ח"ג רמה, א. טעמי המצות להרח"ו פ' תצא [כג, יט]. שער הגלגולים סוף

(* בגוכתי"ק המשך הכותרת מטושטש. הנחת ר' משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן למאמר ד"ה "כיצד מרקדין" שאמר כ"ק אדמו"ר הזקן ביום ב' פ' בהעלותך תקס"ז. נמצא בספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בכתי"ק מס' 1066 פו, א.

הנחת כ"ק אדהאמ"צ למאמר נדפסה בסה"מ תקס"ז ע' קפו ואילך. הנחת המהר"ל למאמר זה נדפס בלקו"ת שה"ש מח, ב ואילך (בשינויים והוספות באוה"ת סדור ע' רנח). הנחה אחרת נדפסה במאמרי אדה"ז – הנחות הר"פ ע' מה ואילך.

לכללות המאמר ראה מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ע' תרנה. וראה הנסמן שם.

(2) כתובות טז, ב.

(3) בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) אוה"ת תזריע ע' תקי. המשך תרס"ו ע' רב ואילך. המשך תעריב ח"א ע' קיד.

(* במגדל עו שנענתק לעיל ע' ה בשוה"ג כתוב שנאמר ביום א.

מבדילי¹⁴. דכד אתכפי' סט"א אסתלק יקרי' דקב"ה¹⁵ ולכן נק' שמאי מלשון ושם דרך¹⁶ ודרשו רז"ל¹⁷ כל השם אורחותיו פי' שיהי' שוקל דרכיו בדרכי ה' במשקל ופלוס שלפי ערך כפי' הרע והעברת החושך כן יומשך לו גלוי אלקו' הסתלקו' יקריה דקב"ה שהוא הכל במשקל ופלוס לפי מדתו ממש וזהו כלה כמות שהיא היא כן יומשך אליה המ"ד מלמעלה למטה לפי ערך העלי' של הכלה מן החשך דהיינו לפי המע"ט שלה כן יתנו מלמעלה כו'. וב"ה ששרשן מהחסדי' דקו ימין קמפלגי ואו' כלה נאה וחסודה ואפי' חגרת כו'. כי באמת אליבא דב"ש לעולם לא תוכל להגיע לעצמו' תכלית הטוב בנקי' בלי תערובת הרע וא"א לבער הרע לגמרי וה"ז מדה"ד שיהי' כלה כ"ש כ"א דעת ב"ה להיות התחלת העבודה מלמעלה למטה והיינו שלכן נק' הל"ל מלשון בהלו נרו עלי ראשי¹⁸ ומלשון תהלה. והיינו שיתחיל בבחי' המשכת השפע הגלוי אלקי' מלמעלה למטה ע"י השרו' ותושבחו' דתפלה להללו ולשבחו שאו' ברוך אתה כו' שיומשך בבחי' גלוי למטה¹⁹ ואז כשמתגלה האור העליון למטה אזי ממילא נדחה החשך. כי מעט אור דוחה הרבה מן החשך²⁰ וכמשל הנר שהובא בבית אפלי²¹ כו'.

וזהו עיקר החלוק שבין ב"ש לב"ה שלב"ש יהי' תחלה העבודה בסור מרע בתכלי' עד שלא יהי' דבר המסתיר ואז יתגלה אלקו' בנפשו וזהו צריך דין ושמאל ככל אורחותיו כו' ולב"ה יהי' תחלת העבודה בעשה טוב וממשיך גלוי אלקו' שאז ממילא יפלו כל החצוני' אשר לא לה' המה כו' וזהו כמ"ש²² משכני אחריך נרוצה פי' תחלה משכני מלמעלה למטה ואז ממילא אחריך נרוצה כו' וזהו כדברי ב"ה וזהו ענין חסוד"ה שאמר כי חסיד וחסידה המה שמו' התוארי' אבל חסודה במלאפום הוא לשון נפעל. דהיינו שנעשי' חסידה ע"י המשכת החסדי' מלמעלה

19) ראה זח"ג (רע"מ) ער, סע"ב. תו"א מקץ

לז, ג. לקו"ת ואתחנן ב, א. ובכ"מ.

20) ראה חובת הלבבות שער יחוד המעשה פ"ה. תניא פי"ב (יז, א). ובכ"מ.

21) ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שצו. על ענינים ר"ע נט. ע' רלח. כתובים ח"ב ס"ע רכה. המשך וככה תרל"ז (קה"ת תשע"ג) פנ"א (ע' נז). ועוד.

22) שה"ש א, ד. ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ג ואילך. מאמרי אדה"ז אתהלך לאוניא ע' קסט. כתובים ח"ב ע' כט. אוה"ת שה"ש (א) ע' סד. ועוד.

הקדמה לו. ועייג"כ לקו"ת שה"ש ד"ה כיצד מרקדין – הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בסה"מ תש"ח ע' 184. וראה פרדס שער המכריעין (ש"ט) פ"ב. רמ"ז לזח"ג קעט, ב. אגה"ק ס"ג (קיט, א). לקו"ת שה"ש מ, א. לקו"ש ח"א ע' 147. חכ"ט ע' 342. ועוד. 14) ישעי' נט, ב (בדילוג). ראה אגה"ת פ"ה (צה, ב).

15) ראה זח"ב קכה, ב. סה"מ תקס"ח ח"א ע' תיח. תקה. אוה"ת שלח (ו) ע' א'תשעב. וש"נ.

16) תהלים נ, כג.

17) מו"ק ה, א. סוטה ה, ב.

18) איוב כט, ג.

למטה כנ"ל ונא"ה הוא כמ"ש²³ ישראל אשר בך אתפאר ואפי' חגרת ואפי' סומא²⁴ היינו כדכתיב על לע"ל²⁵ אז ידלג עור ופסח יחדיו דקמיה כחשיכה כאורה²⁶ אם צדקת מה תתן לו²⁷ כו'.

אך מ"ש כיצד מרקדי"ן לפני הכלה מהו ענין הריקוד ומהו לפני הכלה. הענין²⁸ הוא בהיות ידוע שחתן וכלה המה ב' הפכיים משפיע ומקבל וכאשר מצטרכי' להתחבר ב' הפכי' אזי מוכרח להיות מתגלה עליהם המקיף עליון דחופ"ה לחברן יחד כנ"ל. וזהו כיצד מרקדין לפני הכלה לפני דייקא היינו למעלה ממנה להמשיך אליה מבחי' המקיף עליון ע"י הריקוד שהוא בחי' נה"י שבמקיף בחי' חיצוניותו כי פנימיותו א"א לו להתגלות בלתי בחי' תחתונה שבו בחי' נה"י שבו וזהו כיצד מרקדי"ן דוקא לפני הכלה כו' וזהו צדיק ה'²⁹ עושה שלום³⁰ בפמלי' ש"מ וש"מ³¹ כו'. סליק³²

חופה. וש"נ.	(23) ישע"י מט, ג.
(29) תהלים קמה, יז.	(24) ראה ד"ה הנני מביא אותם תשכ"ח (סה"מ
(30) איוב כה, ב.	נ"ך-מאחז"ל ע' ח ואילך).
(31) = של מעלה ושל מטה. ראה סנהדרין	(25) ישע"י לה, ו. ירמי' לא, ז.
צט, ב. תו"א קט, ב. לקו"ת מטות פו, ב.	(26) תהלים קלט, יב. ראה לקו"ת צו יב,
ובכ"מ.	א. סדור (עם דא"ח) רצז, ריש ע"ד. עטרת
(32) ראה מגדל עז שנעתק בשוה"ג לעיל	ראש נא, א. ועוד.
ע' ה.	(27) איוב לה, ז.
	(28) ראה לעיל ד"ה כי על כל כבוד

בעזרה¹: באור על תורה דאשר ברא כו' קול חתן כו'
ועל התורה דכי על כל כבוד וכוללם יחד.

להבין שרשן של הדברי' הנל': הנה ידוע שכבו"ד הוא בחי' הכת"ר המקיף עליון שלמעלה מן השכל שהוא מקור החכמה² שמאין תמצא³ וכמאמ' כבוד חכמי"ם ינחלו שהחכמי"ם המה מקבלי' מבחי' הכבו"ד שהוא הכ"ע מקורם ונוחלי' אותו כי החכמה מאי"ן תמצא ויניקתה הוא מהכ"ע כנודע.

אך הנה יש ב' מיני כבוד דהיינו ב' מיני כתרים כתר עליון וכתר תחתון. פי' כתר עליון הוא הכתר דאו"א דאצי' שלמעלה מן השכל. וכתר תחתון הוא הכתר דז"א דאצי' למטה מן השכל דת"ת דאימא נעשה כתר לז"א דאצי'⁴ וזהו ענין כבו"ד חתן וכלה. ותחלה נבאר דרך כלל ענין חתן וכלה שלמעלה.

הנה כלה נק' כני"י מדת מל' דאצי' מקור דבי"ע הממכ"ע דבי"ע בבחי' התלבשו' ממש כי מל' מל' כל עולמים⁵ דבי"ע להתהות הנבראי' הנפרדי' הבע"ג ותכלית מינים ממינים שונים. אלף אלפים ורובא רבבון. שלזאת מצטרך להיות השפע דמל' דאצי' להתחלק דרך פרט ופרטי פרטיות בצירופים שונים פרטי' כנודע שאם הי' מתפשט עליהן השפע בבחי' אין סוף אזי היו מתבטלי' וחזורי' לאי"ן כו' ואפי' עה"ב ג"ע עליון ותחתון הוא מצומצם בבחי' גבול בכדי שיהיו נהנין בבכחי' השגה גדולי' שלהן בבחי' הנאה ממש, אבל בחי' החתן הוא הקב"ה ז"א דאצי' הסכ"ע ואף שהמדו' דז"א המה מקור ההנהגה דבי"ע דכלא לאחזאה איך אתנהיג עלמא⁶ כו' אעפ"י כן המה מיוחדי' באור א"ס המלוכב בהן ואיהו וחייהי

(3) איוב כח, יב.

(4) משלי ג, לה.

(5) ראה ע"ח שער מוחין דצלם (שכ"ג) רפ"ה. רפ"ז. שער דרושי הצלם (שכ"ה) דרוש ד-ה. שער מיעוט הירח (שלו"י) פ"א. סה"מ תקס"ה ח"א ע' שדמ. ועוד.

(6) תהלים קמה, יג.

(7) ראה לקו"ת דרושים לר"ה ס, ב. שה"ש ח, ד. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תרנב. סה"מ תרכ"ז ע' כה. לקו"ש ח"י ס"ע 52 הע' 28. ועוד.

(8) תקו"ז בהקדמה (פתח אליהו) יו, ב.

(1) הנחת ר' משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן לביאור ד"ה „כי על כל כבוד חופה" וד"ה „מהרה ישמע" שאמר כ"ק אדמו"ר הזקן ביום ג' פ' בהעלותך תקס"ז. נמצא בספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בכת"י מס' 1066 פד, ב ואילך.

הנחת כ"ק אדהאמ"צ לביאור נדפסה בסדור (עם דא"ח) קכט, ד. הנחת המהרי"ל לביאור נדפס בלקו"ת שה"ש מז, ג.

מאמר זה הוא ביאור למאמרים שנדפסו לעיל ולכן לא נכפלו כאן (רוב) המ"מ שכבר נסמנו שם.

(2) ראה אגה"ק סי"ז (קכו, רע"א). מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' תשעט. וש"נ.

וגרמוהי חדי כנודע. וזהו למען יזמרך ככו"ד ולא ידום¹⁰. דהיינו הככו"ד דכלה מדת מל' דאצי' דכתי"י אלקי' אל דמי כו' שהיא מעלה מ"ן בתשוקה נפלאה, אל אישה תשוקתה לעלות לאצי' ולא להיות ראש לשועלי' דבי"ע ועי"ז היא מעוררת אתעדל"ע בחי' המשכת מ"ד מהחת"ן הוא קב"ה ז"א דאצי' להמתיקה, ולכן נק' בשם חתן לשון חות דרגא¹¹, המשפילי אלה השפעת מ"ד בבחי' ירידה להשפלה כנודע:

ויובן כ"ז בהקדים לבאר באר היטב, ענין הכבוד דצאינה וראינה כו' בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונת¹² כו' והיינו כמו עד"מ העטרה של המלך, שנעש' ונארג' מאבנים טובו' והוא לובשה על ראשו אשר זהו פלאי שהדבר נעשה מאבני"ם הדומם, יתעלה כ"כ למעלה מעלה, עד שיהי' לכבוד ולתפארת¹³ על ראש המלך, אשר בהראש מלובשי' המוחי' והשכל, וזה יהי' מאד נעלה אף מן השכל להיותו מקיף השכל כו'.

ויובן זה כשיקדים לבאר תחלה, ענין ב' כתר'י הנ"ל, והיינו כי כתר התחתון דז"א דאצי' הוא למטה מן הדעת והשכל שנעשה מת"ת דאימא שכולל המ"ד דאימא שהוא נעשה כתר לז"א. ומבשרי אחזה¹⁴ עד"מ בנפש האדם כשיתבונן בגדולת ה' א"ס ב"ה בהעמקת הדעת שנולדי' מהתבונה בחי' המדו' אהוי"ר בהתגלות לבו כו' שהמדו' אלו הנולדי' מן התבונה בהתגלות לבו בבחי' הרגשה ממש המה תולדותיהן של המדו' שבשכל מקורן, דהיינו טרם שיצאו מהעלמן לגלוי בהרגשת הלב, בעודן באבן ומקורן בבחי' התכללו' בהשכל וההתבוננו', שאז המה אינם נרגשי' למהו' מדו' שבלב כ"א למהו' שכל ממש. והמה בחי' מקוריים להסתעפו' המדו' שבלב אח"כ בבחי' הרגשה. והיינו כי בהמדו' שבשכל לא יהי' שום שינוי כלל. בכל זמן ובכל שעה, כאשר ההתבוננו' של השכל הוא בהרחבה, אזי המה נכללי' בהשכל להודו' על ההשכלה שכן הוא וראוי לאהוב ולירא בבחי' הבטול האמיתי ואיך שאמת הדבר שאין עוד מלבדו¹⁵ (וה"ז כמו המדו' שבשכל התורה לאסור האסור עפ"י השכל שבתורה ולהתיר המותר שמאחר שהמדו' של אסור והיתר המה שכלי' לעולם לא ישתנו כי המה נמשכי' אחר השכל כו' כמ"ש במ"א).

9) ראה תקו"ז בהקדמה ג, ב. תו"א יתרו
 עא, א. עב, ב. לקו"ת פ' ראה כו, ב. שה"ש
 לט, ג. ועוד.
 10) תהלים ל, יג.
 11) שם פג, ב.
 12) ראה יבמות סג, א.
 13) שה"ש ג, יא.
 14) ל' הכתוב – תצוה כח, ב. מ.
 15) איוב יט, כו.
 16) ואתחנן ד, לה.

אבל המדו' שבלב המסתעפי' מהם יש בהן שנויים דלאו כל עתי' שוות. שיש זמן שמתפעל בהרגש' הלב בבחי' התפעלות ממש ויש זמן שלא יתפעל בהרגש' הלב אף שהשכל מחייב כן. מצד שהמה נפרדי' מן השכל ואינם נמשכי' אחריו כ"כ כמו המדו' שבשכל כו' ולכן המדו' שבשכל המה מקיפי' להמדו' שבלב תולדותיהן מצד שהמה מקורי' שלהם כנ"ל וכמ"כ ממש למעלה דת"ת דאימא הכולל' כלליו' המדו' דאימא (כמו ת"ת דז"א כולליו' כלליו' המדו' דז"א כו"ו) דאצי' נעשה כתר לז"א וזהו הכתר התחתון שלמטה מן החכמה דאצי' שנמשך מבינה דאצי' כנ"ל. אכן הכתר עליון הוא הכתר דא"א דאצי' שהוא למעלה מן החכמה דאצי' שהוא רצון העליון הפשוט שע"ז ארוז"ל¹⁸ אין טעם לרצון כו'.

ברם¹⁹ כגון דא צריך לאודועי שאין הכונה באמרם ז"ל אין טעם לרצון, דהיינו הכ"ע שלמעלה מן הדעת והשכל שאין לו טעם ועיקר כלל (כי זה א"א שה"ז כמו עקשות ח"ו) כ"א הכונה שאין לו טעם גלוי כ"א טעם כמוס ונעלם ועצמו' הרצון פשוט מכסה ומסתיר על הטעם הכמוס בתוכו ונראה ונגלה כאלו אין טעם כלל מצד גילוי עצמו הרצון פשוט המעלים הטעם הכמוס בתוכו. וה"ז כענין מארז"ל²⁰ כשראה מרע"ה את ר"ע כו' אמר רבש"ע זו תורה וזו שכרה, א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני. שהכונה בזה שאין טעם גלוי לרצון זה אבל טעם כמוס יש שא"א לגלות לך ולכך אמר שתוק כך עלה במחשבה ולא כך עלה ברצוני. דהיינו בחי' מ"ס דא"א שנק' סתימאה ע"ש ההעלם שלה שגנוזה בהכ"ע ועקר הגלוי הוא עצמו' הכתר שהוא רצון הפשוט. ולגבי בחי' חכמה הגלוי' דאצי' נק' אין טעם לרצון שהרצון זה הוא למעלה מטעם הגלוי הוא חכמה הגלוי' ראשי' האצי'. אבל יש טעם כמוס לרצון והוא מ"ס דא"א. אך א"א לו להתגלות עתה בזה"ג אבל לע"ל יתגלה הטעם הכמוס בבחי' גלוי והיינו ענין נתינת התורה שיהי' לע"ל שיתגלו טעמי תורה כפירש"י ע"פ ישקני מנשיקו' פיהו²¹ כדלעיל.

תסא ואילך. ח"ב ע' תרסב ואילך. תתפו ואילך. ביארה"ז לאדהאמ"צ בשלה מזו, א. אוה"ת יתרו (ג) ע' אי.א. תצוה (ה) ס"ע א'תשלא ואילך. ענינים ע' קו. ס"ע קסט ואילך. המשך תער"ב פי"ד (ס"ע כב ואילך). ועוד.
20) מנחות כט, ב.
21) שה"ש א, ב.

17) ראה זח"ג (רע"מ) רמת, ב.
18) ראה שלה"ה ד, ב בהגה"ה (בשם הר"י אלקשטילא). יונת אלם פ"ב. תו"א ויקהל פז, ד. לקו"ת פנחס עז, א. ואתחנן יב, א. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"ב ע' שלט. וש"נ. וראה גם הנסמן בהע' הבאה.
19) בהבא לקמן ראה לקו"ת ואתחנן שם. ברכה צה, ב ואילך. סה"מ תקס"ה ח"א ע'

והטעם לזה שעתה א"א לו להתגלות זולת לע"ל. הוא כהיות ידוע שעתה זמן הברורין כי היום לעשותם דהיינו בחכמה כח מ"ה²² אתברירו²³ שש' מ"ה דתיקון מברר ש' ב"ן דתהו את רפ"ח ניצוצין דתהו שנפלו בשבירה בנוגה דבי"ע בעש"ן²⁴ שיש בחי' תערובת טו"ר הן בבחי' עולם ושנה והן בנפשו' ישראל רק יש בא' שהטוב הוא הרוב והרע מועט ויש בהפוך כו'. והיינו ע"י חכמת התורה להבדיל בין הטמא לטהור²⁵ שזהו עיקר הברורין להפריד בין טוב לרע שהטוב יתעלה למעלה והרע ירד מטה מטה. ולכן עתה ש' מ"ה למעלה מש' ב"ן כי הוא עיקר המברר. אבל לע"ל כשיגמרו הברורין לגמרי אז יתעלה ש' ב"ן לשרשו ס"ג דס"ג שלמעלה מש' מ"ה ואז יקויים מ"ש²⁶ שתהי' א"ח ש' ב"ן עטרת בעלה ש' מ"ה דהיינו שתגיע לבחי' עצמו' פנימי' הכ"ע דתהו מקורה שלמעלה מש' מ"ה דתיקון לכן אז יתגלו טעמי תורה דהיינו מפנימי' הכ"ע שהוא הטעם הכמוס שבכתר שבו מלובש עצמו' העונג עליון פנימי' כונת המצות. שעתה הוא כמוס ונעלם כי אין טעם לרצון. ואף כשיש כמה טעמי' גלוי' בתורה הכל הוא ע"ד הדרש ועיקר הטעם כמוס ונעלם, כמו שארז"ל²⁷ בדיני ציצי' שכסות לילה פטור מציצי' מדרש דוראיתם אות²⁸ כו' ואעפ"י כן הסומא חייב בציצי' כו' שמזה נראה בעליל שאין הטעמי' הגלויי' המה רק זולת ע"ד הדרש ועיקרי הטעמי' כמוסי' ברצון העליון ועתה אין מתגלה רק הרצון הפשוט משא"כ לע"ל בגמר ותכלי' כל הברורין שתתעלה מדת מל' ש' ב"ן למקורה להיות עטרת' בעלה, להמשיך פנימי' הכ"ע היינו בחי' התגלות מ"ס דא"א שבו מלובש עצמו' עונג העליון שהוא בחי' עצמו' טפת העונג כמו עד"מ הטפה שנמשך ונזרע ממוח האב שבה מלובש עצמו' העונג בעת ההזרעה כו' וז"ס ענין טעמי תורה שיתגלו לע"ל וכמ"ש²⁹ אז תתענג על ה' אז דייקא וז"ס מארז"ל³⁰ שישראל עלו במחשבה היינו בפנימי' הכ"ע במ"ס דא"א שנמשכו מעצמו' הטפה עליונה שלכן נק' בנים למקום רק שירדו בסתר המדריגה אכן לע"ל כשלא יכנף עוד מורידי' יהי' נגלה אליהם מקורם בבחי' עצמו' טפת העונג דמ"ס דא"א

(25) ע"פ שמיני יא, מז.

(26) משלי יב, ד.

(27) ראה שבת כז, ב. וזכחים יח, א. מנחות

מג, סע"א. רמב"ם הלכות ציצית פ"ג ה"ז. שו"ע

(ואדה"ז) א"ח ס"ח ס"א.

(28) שלח, טו, לט.

(29) ישע"י נח, יד.

(30) ראה ב"ר פ"א, ד. לקו"ת שה"ש יז, ד.

יט, ב. ובכ"מ.

(31) ישע"י ל, כ.

(22) זח"ג (רע"מ) כח, א. לד, א. תניא פ"ג

(ז, ב). פ"ח (כד, א). ובכ"מ.

(23) ראה זח"ב רנד, סע"ב. שער רפ"ח ניצוצין

(שי"ח) פ"ה. אגה"ק סכ"ו (קמד, ב). סכ"ח (קמח,

א). מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' רצה.

וש"נ.

(24) = בעולם, שנה, נפש. ראה פירוש

הראב"ד לספר יצירה בהקדמתו קרוב לתחילתו

(ב, ג). לקו"ת חוקת סד, ד ואילך. אוה"ת יתרו

ע' תתטז ואילך. ועוד.

שהוא התגלו' פנימי' הכונה וטעם הכמוס שכמוס עתה של המצות. ויתענגו מטובו בהשגת טעם ממש וד"ל:

וזהו ענין העטרה שנעשה מאבני' הדומם והיא על ראש המלך. דכמ"כ עד"מ למעלה דכנוי זה נק' הכתר עליון בש' כתר ועטרה. והיינו מצד שעיקר ההתגלות מהכתר הוא חיצוניות דהיינו בחי' הרצון הפשוט שנראה כאלו אין טעם כלל לרצון רק כך הוא רוצה וה"ז נמשל לעטרה שנעשו מהדומ"ם של אבני' נדמה, שלדומם יחשב זה ההתגלו' דחיצוניו' הכ"ע שבלא טעם נגד פנימי' הכ"ע הטעם הכמוס שבו ששם עיקר העונג. משא"כ בחצוני' אין מתגלה בחי' העונג כלל. זולת רצון פשוט. וכמו שבעטרה של אבני' טובו' אעפ"י כן יש בה בפנימי' בחי' עונג דהיינו הבהירות של האבני' טובו' המבריקי' והמה לכבוד ולתפארת להמלך, זהו עד"מ למעלה בחי' פנימי' העונג שבפנימי' הכ"ע בטעם הכמוס שבו כנ"ל. ולכן עתה אין מתגלה רק בחי' חיצוני' הכ"ע דהיינו בחי' הדומם שבו שאין טעם לרצון. וצריכי' לקיים מצות המלך בלי טעם כלל. וזהו עיקר העבודה כי היום לעשותם, ולמחר לע"ל לקבל שכר³². אז יתענגו על ה' בהגלות נגלות פנימי' הכ"ע מ"ס דא"א טעמי המצות כנ"ל:

ובזה יובן משנ"ל בענין ארוסין ונשואין. שעתה בזה"ז הוא בחי' ארוסי"ן וקדושין דהיינו שאין מתגלה רק חיצוני' הכ"ע בבחי' מקיף שלמעלה מן השכל כי אין טעם לרצון כנ"ל אבל לע"ל יהי' בחי' נשואין דהיינו שימושכה הטפה עצמי' דמ"ס דא"א שהוא פנימי' הכ"ע בבחי' א"פ דכנ"י ששיגו ממש בבחי' השגה טעמי התורה דמ"ס דא"א וזהו בחי' ביאה כמ"ש³³ כי בועליך עושיך כו' כנ"ל וכ"ז מצד שעתה ש' מ"ה למעלה מש' ב"ן לכן אין למל' בחי' קול זולת להחתן הוא ש' מ"ה אז המשפיע כו' אבל לע"ל כשתתעלה למקורה ש' ס"ג להיות א"ח עטרת בעלה ותמשיך פנימי' הכ"ע למטה לבעלה ש' מ"ה אז יהי' לה קול היינו המשכת השפע ממנה ממקורה הנעלה לבעלה ש' מ"ה בסוד א"ח עטרת בעלה כנ"ל. וזהו ענין כבו"ד כלה דהיינו בחי' עצמו' פנימי' הכ"ע דא"א נק' כבו"ד כלה שז"ס כבוד חכמי' ינחלו, שיתגלה לע"ל כשתהי' א"ח עטרת בעלה. וכבוד חתן הוא ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א. ולע"ל כשיהי' קול חתן וקול כלה. דהיינו להכלה יהי' בחי' קו"ל כפי בחי' עולם התהו דא"ח ע"ב³⁴ ולחתן יהי' ג"כ בחי' קו"ל כפי בחי'

(32) ואתחנן ז, יא. ערובין כב, א. ע"ז ג, א. (34) = אשת חיל עטרת בעלה.

(33) ישע"י נד, ה.

התיקון שאעפ"י כן לא יתבטל גם עולם התיקון נמצא שיהי' שניהם שווין בקומתן. אז יתחברו ב' מיני כבו"ד אלו ביחד, שישתמשו בכתר א' והוא החופה וד"ל (פי' כיון שבאופן א' המקבל נעלה מהמשפיע שמצד שרשו הנעלה הוא בחי' משפיע, והמשפיע הוא באופן א' נעלה כפי ההדרגה, ה"ז שניהם שוין בקומתן שהיחוד הוא פב"פ ששניהם משפיעי' זל"ז עפ"י ב' אופנים אלו דתה"ו ותיקון) [וכמשל התלמיד המחכים את רבו שבאופן א' הוא נעלה שממשיך תוס' חכמה להרב ממקור שכלו ובאופן א' הרב משפיע לו כנ"ל וד"ל] והיינו שעתה הדבור למטה מן השכל ולע"ל יתעלה כמו השכל להיות שניהם מקבלי' מהכ"ע וד"ל.

לזכות

**החתן התמים משיח מנחם מענדל שי'
אדרעי**

**והכלה רות מרים תחי'
אקבום**

**לרגל נישואיהם בשעטומו"צ
ט"ו כסלו – חודש הגאולה – תשפ"ד**

**ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת
ויבנו בית בישראל בנין עדי עד
על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות**

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכי"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מבניו – התמימים בפרט,
משלוחיו, חסידיו וכלל ישראל – בכלל
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

